

Deset konferencí Knihovny současnosti

Před pěti, sedmi lety jsme mohli sledovat v odborném tisku diskusi o prestiži knihovnického oboru, nebo spíše postesknutí nad jeho nedořešením. Myslím, že s takovou diskusí bychom již dnes moc neuspěli. Máme řadu nových budov knihoven (a to nejen v Brně a v Liberci), knihovní zákon, rozvojové projekty výzkumů, granty, a máme také knihovnické konference Knihovny současnosti. Ta letošní už byla desátá.

Při hledání pojetí knihovnické stěžejní akce jsme usilovali o univerzálnost, která by se projevovala jak jejím společným pořadatelstvím, tak jejím obsahem, jenž by nebyl zaměřen jen na některý typ knihoven. Vedle nově vzniklého Sdružení knihoven to byl tradiční Svaz knihovníků a informačních pracovníků a o spolupořadatelství bylo požádáno i Ministerstvo kultury a jeho poradní orgán Ústřední knihovnická rada. I když knihovnická činnost je rozmanitá, bylo již v závěru první konference v roce 1993 stanoveno na příště za nosné téma *Služby knihoven*, které se již nikdy neměnilo.

Společné pořadatelství profesních organizací dávalo předpoklady k vysoké návštěvnosti. Společně jsme objížděli vytípaná místa na česko-moravském pomezí a první dva ročníky se konaly v Hradci Králové, v kulturním zařízení Aldis. Město svými ubytovacími kapacitami sice dostačovalo pro 150 účastníků první konference, avšak technické problémy tohoto centra o rok později (hlučnost instalací jiných akcí v průběhu jednání) vedla ke změně. Pro třetí ročník konference bylo vybráno školicí Junior centrum v Seči. Jde o účelově vybudovaný areál s ubytovacím pavilonem až pro 400 účastníků, třemi rozsáhlými učebnami v jiném pavilonu (dvakrát pro 100 a jednou pro 60 osob) a pavilonem s konferenčním sálem pro 300 osob a s jídelnami. Řekli bychom ideální předpoklady, avšak přetrvávající nevýhodou stále je, že prostředí pavilónů převážně odpovídá době vzniku před třiceti lety a právní restituční problémy neinspirovaly provozovatele tohoto centra k potřebným investicím.

Konference přitahuje zejména svým obsahem. Toho si jsou pořadatelé vědomi a náplň jednání je vždy konci-

pována tak, aby témata pro plénum nebo sekce byla vždy aktuální, a myslím, že nikdy nedalo velkou práci je stanovit. Podněty jsme probírali a navrhli na Radě Sdružení knihoven a definitivní verzi schválili v Ústřední knihovnické radě. Kromě nápadu bylo však důležité vybrat moderátory, kteří se ujali jednotlivých tematických bloků, vyzvali potencionální referenty a zajistili tak program, s nímž konference přicházela ke svým účastníkům.

Má-li mít konference pracovní charakter, usilujeme-li o výměnu názorů či diskusi, nelze jednat jen v širokém plénu, ale spíše v úžeji vymezených sekcích. To platilo jak pro první konferenci, tak i pro tu poslední. Zatímco první dvě konference pořádané v Hradci Králové byly dvoudenní, od třetího ročníku jsou na Seči konference třídní s ustálenými zvyklostmi. První den je věnován společnému jednání v plénu, druhý den probíhají v jiném pavilonu odborné sekce a závěrečný den je opět společným jednáním. Jednací prostory jsou těmi limitujícími mantinely, v nichž se organizace konference pohybuje.

Sledujeme-li organizaci jednotlivých konferencí, můžeme zaznamenat vývoj, a to snad po všech stránkách. Po ekonomické stránce zajišťuje všechny náklady Sdružení knihoven a s předstihem je účtuje účastníkům konference. Sdružení je také vydavatelem sborníku příspěvků, který je připraven tak, aby byl k dispozici při prezenci. Od ústních projevů s doprovodem nejvyššího zpětného projektoru na slidy v prvních ročnících jsou dnes konference bez internetu nepředstavitelné. Pro pořadatele bylo prestižní otázkou jeho zajištění tak, aby mohl být souběžně k dispozici v různých učebnách i budovách. To se však podařilo až na 10. konferenci a to ještě nezávisle na majiteli areálu školicího centra.

Technické podmínky jsou sice nezbytné, ale podstatu konference vytváří především její obsah. Témata pro společná jednání v plénu odpovídala probíhajícím aktuálním problémům – transformaci knihoven v souvislosti se správnými reformami, modernizací knihovnických procesů, otázkám legislativy nejen v souvislosti s přípravou a vydáním knihovního zákona, ale otázkám spojeným s rozvojem knihoven vůbec. V odborných sekcích převažovala problematika spojená s automatizací knihovnických činností a internetem, řešily se otázky vzdělávání, profilace knihovního fondu a jeho ochrany, bibliografického a informačního působení, elektronických zdrojů a další. Vzhledem k dynamičnosti knihovnictví nebylo příliš obtížné aktuální témata stanovit a požádat o referát příslušné odborníky. Na jubilejní 10. konferenci byl z podnětu a úsilím J. Burgetové zorganizován velmi zajímavý Den francouzských knihoven, na který přijelo šest kolegů z Paříže a jiných měst Francie.

Pro pořadatele je snad největším zadostiučiněním vzrůstající zájem o konference. Proti prvním ročníkům je počet účastníků dvojnásobný, přítomnost 330 knihovníků ze všech typů knihoven na 10. konferenci o tom dostatečně svědčí. Náklad sborníku 250 výtisků se mezi účastníky rozešel a pro další zájemce byl proto vyroben dotisk. Jde tedy o konference, které se zapsaly již do současnosti knihoven trvale svým významem, a myslím, že nezbývá, než v nich pokračovat. Břímě organizačních

práci spočívá na dvou knihovnách – Studijní a vědecké v Hradci Králové a Moravské zemské v Brně, které zajišťují přípravu tak, aby účastníci konference měli pocit, že v organizačním zázemí všechno klape, a mohli se věnovat vlastnímu jednání. Cenné je, že knihovny tyto konference připravují v celém rozsahu samy a na úrovni, která odpovídá „současnosti“.

Jaromír Kubíček
MZK Brno